

Referat fra bispemøde i Ribe den 26. – 29. april 2022

Til stede:

Biskop Peter Skov-Jakobsen, Københavns Stift
Biskop Peter Fischer-Møller, Roskilde Stift
Biskop Peter Birch, Helsingør Stift
Biskop Marianne Gaarden, Lolland-Falsters Stift
Biskop Tine Lindhardt, Fyens Stift
Biskop Thomas Reinholdt Rasmussen, Aalborg Stift
Biskop Henrik Wigh-Poulsen, Aarhus Stift
Biskop Henrik Stubkjær, Viborg Stift
Biskop Elof Westergaard, Ribe Stift, mødeleder
Biskop Marianne Christiansen, Haderslev Stift
Biskop Paneeraq Siegstad Munk, Grønlands Stift
Biskop Jógvan Friðriksson, Færøernes Stift

Referent: stiftskontorchef Helle Ostenfeld.

Ad 1. Supplering af emneliste

lab.

Ad 2. Nyt fra Grønland og Færøerne

Paneeraq Siegstad Munk orienterede om, at forundersøgelserne nu er sat i gang med henblik på at få elektronisk kirkebogsføring i Grønland. Der er nedsat en arbejdsgruppe, der i første omgang skal danne sig et overblik over, hvad der er behov for af teknik og praktik for at få elektronisk kirkebogsføring indført. Der er muligvis også behov for en lovændring i den anledning.

I september 2022 afholdes der for første gang i fire år et præstekonvent. Præsterne kommer rejsende fra hele Grønland og konventet er planlagt til at vare 10 dage. Indholdet kommer til at bestå af såvel faglige drøftelser og efteruddannelse som møde med Præsteforeningen. Der er 25 præster i Grønland og lige nu mangler to grønlandsk-sprogede og en dansk-sproget stilling at blive besat.

Jógvan Friðriksson udtrykte glæde over igen at kunne deltage i bispemøderne efter Coronanedlukningerne i de sidste par år. Der er sket meget på Færøerne i den periode. Der er indsendt ansøgning om godkendelse af byggeri af to nye kirker i henholdsvis Glyvrrar (til 100 mio. kr. og i Argir (til 80 mio. kr.). Man er også kommet langt med at renovere de gamle kirker.

Man er i fuld gang med at oplære nye menighedsråd og kirkens betjening i kirkens bekendelsesskrifter og ritualer. Ca. 150 personer skal igennem denne uddannelse om kirkens identitet, så de kan bistå ved gudstjenesterne.

Der er mange ansøgere til de færøske præstestillinger og flere nye præster er på vej igennem uddannelsessystemet. Man gør meget ud af præsternes arbejdsmiljø og har bl.a. fast ansat en erhvervspsykolog, der taler med alle præsterne et par timer om året. Man har også ansat en jurist til at vejlede præsterne i at navigere i lovgivning og regler.

Præsterne arbejder ihærdigt på kontinuert at vise kirkens samfundsmæssige relevans. Indbyggertallet på Færøerne stiger med ca. 1.000 om året, og medlemstallet stiger støt. Med den gode udvikling af kirken på Færøerne er der også blevet ansat specialpræster til bl.a. at arbejde med diakoni, som gadepræst og som studenterpræst.

Næste skridt er at kontakte Porvoo og Det Lutherske Verdensråd for at opnå medlemskab, så man kan få yderligere inspiration til at udvikle kirken.

Der er indført en elektronisk kirkebog, og efter corona-udfordringerne og on-line arbejdet i den forbindelse satser man nu på at opdatere præsternes IT-kundskaber i sociale medier. Efter mange gode år i det færøske stift, har stiftskontorchef Andrias Ziska valgt at lade sig pensionere, og der skal ansættes en ny kontorchef.

Der er nedsat en arbejdsgruppe, der skal se på en ny ritualbog for de kirkelige tjenester. I en ny befolkningsundersøgelse om tillid ligger den færøske folkekirke på tredjepladsen, lige efter Domstolene og politiet.

Konklusionen er samlet set, at det går rigtig godt for den færøske kirke.

Ad 3. Orientering vedr. Liturgiarbejdet

Kontakt: Tine Lindhardt

Biskopperne drøftede indstillingen til omprioriteringspuljen om midler til nedsættelse af såvel en dåbskommission, udarbejdelse af kommissorium for liturgisk forum, udarbejdelse af notat om gejstligt tilsyn samt udarbejdelse af liturgisk vejledning.

Hvad angår udarbejdelse af kommissorium for liturgisk forum vil dette arbejde først blive færdiggjort til godkendelse på bispemødet i april 2023.

Ad 4. Folkekirkemedlemmers betaling for kirkelige handlinger

Kontakt: Peter Birch

Biskopperne besluttede at udsætte punktet til næste møde med henblik på at undersøge lovgrundlaget nærmere.

Ad 5. Orientering og drøftelse med henblik på afdækning af om magasinet Folk & Kirke skal indgå i en samlet kommunikationsstrategi

Kontakt: Peter Birch

Peter Birch fremlagde forslag om, at magasinet Folk & Kirke bliver en integreret del af en fælles kommunikation.

Biskopperne drøftede forslaget. Biskopperne vil gerne styrke folkekirkens kommunikation til aldersgruppen 22 – 35 år, og ønsker en yderligere analyse af, hvordan vi når målgruppen. Thomas Reinholdt Rasmussen og Peter Fischer-Møller går videre med dette.

Ad 6. Indstilling om afholdelse af ny sorgkonference

Kontakt: Henrik Stubkjær

Henrik Stubkjær oplyste, at der har været afholdt en sorgkonference i Herning den 15. marts 2022, hvor de 160 deltagere udtrykte glæde over det høje faglige niveau på konferencen.

Der er nedsat en arbejdsgruppe, som skal arrangere den næste sorgkonference, og Peter Birch tilbød, at denne kan holdes i Helsingør stift i 2024.

Ad 7. Nyt fra udvalg, centre og samarbejder

Kontakt: de enkelte biskopper

- a. Henrik Wigh-Poulsen og repræsentanter fra to af de tre nedsatte teams orienterede fra det fælles kommunikationsarbejde. De tre teams er Team intern, Team presse og Team kampagne. Arbejdet er påbegyndt i foråret 2022. Team presse og Team kampagne introducerede deres foreløbige samarbejde for biskopperne og man drøftede indsatsområderne.
- b. Thomas Reinholdt Rasmussen og repræsentanter fra styregruppen præsenterede status og et opdateret kodeks for Nyt Intranet. Biskopperne drøftede det fremlagte kodeks og godkendte det med bemærkninger.
- c. Ved bispemødet i januar havde biskopperne anmodet KAS/GIAS om at få et bud på investeringsmarkederne for de næste fem år, samt et bud på, hvad biskopperne kan gøre i den forbindelse. KAS/GIAS ledelsen har udarbejdet et notat, og Bodil Abildgaard, Viborg stift, fremlagde hovedpunkterne fra notatet. Herunder at investeringsmulighederne er meget stramme og fastlagte efter ønsker fra stiftsrådene i Danmark under hensyntagen til at undgå risiko. Dertil at kapitalforvalterne ikke har mulighed for at forudsige investeringsmarkederne mere end 12 måneder frem, og at selv disse forudsigelser ikke er nagelfaste og undergivet stor usikkerhed. Endelig, at elementerne i økonomien og sammensætningen af prisen for en gravstedsaftale samt regelgrundlaget for disse har betydning for kirkegårdstaksterne. Samlet set er konklusionen, at investeringerne er så optimale, som de kan blive under de givne rammer.
- d. Kirkeministeriet har godkendt den af biskopperne fremlagte rapport om præstestillingernes fordeling blandt stifterne. Der er udarbejdet en model for omfordelingen af stillinger- / bevilling frem til 2027, som biskopperne tiltrådte.
- e. Peter Fischer-Møller oplyste, at projektet vedrørende Folkekirkens Grønne Omstilling er kommet godt fra start, og at der er ansat en projektleder samt to projektmedarbejdere. Dertil er man er i færd med at ansætte en kommunikationsmedarbejder. Styregruppen ser frem til inspirationskonferencen den 16. maj 2022 i Fredericia.
- f. Peter Fischer-Møller fremlagde arbejdet med paraplyprojektet, der er etableret for at afdække, hvordan man bedst arbejder med præsters psykiske arbejdsmiljø. Paraplyprojektet består af tre del-elementer.

Ét, der omhandler hurtig indsats over for præster, der sygemeldes og har brug for bistand til at komme godt tilbage på arbejdet. Ét, der omhandler arbejde i teams og dertil udarbejdelse af en rapport om 'god arbejdslyst' samt ét projekt, der omhandler træning af

supervisorer, så de bedre kan håndtere de følelsesmæssige belastninger, der kan opstå i præstestillinger. Paraplyprojektet forventes afsluttet ved årets udgang.

- g.* Peter Fischer-Møller gennemgik tillige en oversigt over arbejdet med præsters arbejdsmiljø i historisk perspektiv, det nyeste arbejde og planer for den nære fremtid. Peter Fischer-Møller har arbejdet indgående med præsters arbejdsmiljø gennem de sidste 30 år, både i Præsteforeningsregi og senere i den af Kirkeministeriet nedsatte arbejdsgruppe. Der har været gennemført undersøgelser af det generelle arbejdsmiljø (2012) og af det psykiske arbejdsmiljø (2017). Der gennemføres APV hver tredje år, som de lokale arbejdsmiljøudvalg følger op på. Det er oplyst at Kirkeministeriet agter at gennemføre en landsdækkende, anonym trivselsundersøgelse. Det skal sammen med Præsteforeningen drøftes, hvordan arbejdsmiljøorganisationen gøres kendt, hvilke indgangsveje der er, og hvilke løsningsmuligheder, der eksisterer for at komme arbejdsmiljøproblemer til livs. Senest er Folkekirkens Arbejdsmiljø Rådgivning, FAR, blevet permanent oprettet, men denne organisation er ikke ene om at have til opgave at løse problemerne.
- h.* Henrik Stubkjær orienterede fra det igangværende arbejde med opdatering af lovgivning om lokal økonomi. Det er håbet, at der kan fremsættes forslag til lovforslag i det kommende folketingsår.
- i.* Elof Westergaard orienterede om, at de tre kirkemusikskoler i de senere år har fået et øget administrativt fællesskab. Således har f.eks. de tre rektorer og de tre bestyrelsesformænd skabt en ny platform for drøftelse på tværs af skolerne primært om administrative opgaver. Skolerne er i god gænge og evner i høj grad at opfange de behov, der er i folkekirken. Desuden er skolerne meget dygtige til at få deres elever gennem uddannelserne. Kirkemusikskolerne er grundet to procent besparelserne - samt nødvendigheden af et større optag i de kommende år for at dække folkekirkens behov - nødt til at søge omprioriteringspuljen om genopretning af deres økonomi.
- j.* Tine Lindhardt orienterede om, at IT-følgegruppen har fået forelagt en ansøgning til omprioriteringspuljen fra IT-kontoret bl.a. til dækning af yderligere omkostninger for at kunne leve op til forøgede sikkerhedskrav.
- k.* Marianne Gaarden foreslog, at Maj Dalsgaard, der er projektleder på arbejdet om differentieret vedligehold af kirkebygninger kan orientere biskopperne om arbejdet på mødet i oktober 2022. Biskopperne vedtog dette.
- l.* Tine Lindhardt foreslog, at der afholdes en konference om kristendomsundervisning sammen med fællesudvalget for kristendomsundervisning. Elof Westergaard og Tine Lindhardt følger op.

Ad 8. Folkekirkens Familiestøtte.

Kontakt: Thomas Reinholdt Rasmussen

Thomas Reinholdt Rasmussen fremlagde projekt om Folkekirkens Familiestøtte, der ønskede biskoppernes opbakning til indstilling til omprioriteringspuljen, så organisationen kan fortsætte efter 2023, hvor den nuværende bevilling ophører. Biskopperne drøftede projektet, men samlet var der ikke enighed om at støtte en ansøgning, bl.a. fordi projektet ikke er landsdækkende.

Ad 9. Biskoppernes udvalgsrepræsentation

Peter Birch indtræder i Kirkeministeriets arbejdsgruppe for præsters arbejdsmiljø i stedet for Peter Fischer-Møller.

Marianne Christiansen indtræder i Folkekirkens Arbejdsmiljøråd i stedet for Peter Fischer-Møller.

Marianne Gaarden har takket ja til at indtræde som medlem af eksternt råd ved Det teologiske Fakultet på Københavns Universitet i stedet for Peter Fischer-Møller.

Peter Birch stiller sig til rådighed som medlem af Danske Kirkers Råds forretningsudvalg i stedet for Peter Fischer-Møller.

Henrik Stubkjær indtræder som formand for styregruppen for Folkekirkens Grønne omstilling i stedet for Peter Fischer-Møller.

Ad 10. Stående tilladelse til at stille kirker til rådighed for medlemmer af Danske Kirkers Råd

Kontakt: Marianne Christiansen

Biskopperne var enige om, at den stående tilladelse, der i 2012 blev givet til, at menighedsråd kan stille kirken til rådighed for medlemmer af Danske Kirkers Råd uden at henvende sig til biskoppen først, fortsat gælder.

Ad 11. Siden sidst

Peter Skov-Jakobsen orienterede om, at projektet Folkekirke og Forsvar har fået en tillægsbevilling for at kunne fremsætte en ansøgning til omprioriteringspuljen i 2023.

Peter Skov-Jakobsen orienterede tillige om, at han og Peter Fischer-Møller har været til stede ved et møde med den romersk-katolske kirke i Danmark vedrørende den igangværende synodale proces på verdensplan.

Marianne Christiansen medbragte en hilsen fra det Lutherske Verdensforbunds generalsekretær Anne Burghardt efter et besøg i Geneve.

Ad 12. Kalender

2022

- 26.-29. maj: Himmelske Dage i Roskilde
- 5. juni: Festgudstjeneste i Aalborg
- 27. juni-1. juli: Nordisk bispemøde i Island
- 19. – 21. august: 1000 års jubilæum i Roskilde
- 21. august: afskedsgudstjeneste for Peter Fischer-Møller
- 4. september: Bispevielse i Roskilde
- 11. september: Festgudstjeneste i anledning af Hendes Majestæts 50 års regeringsjubilæum
- 25.-28. oktober: Bispemøde i Aalborg
- 4. december: Bispevielse i Sverige – Marianne Christiansen deltager

2023

- 2.-5. januar: Bispemøde i København
- 17.-20. april: Bispemøde i Aarhus
- 7. juni: Konference med temaet ”Retten til religiøs praksis og åndelig omsorg for mennesker med særlige behov”
- 23.-26. oktober 2023: Bispemøde i Viborg

2024

- 2.-5. januar: Bispemøde i København
- 29.-30. april – 1.-2. maj: Bispemøde i Helsingør
- 21.-24. oktober: Bispemøde i Lolland Falster

Ad 13. Eventuelt

Det er Peter Fischer-Møllers sidste bispemøde, og biskopperne takkede ham varmt for samarbejdet.

Marianne Gaarden orienterede fra netværk for mennesker med særlige behov. Biskopperne ser positivt på at hvert stift sender deres to repræsentanter i netværket til nordisk konference.

Marianne Christiansen oplyser, at hun har været på Det Økumeniske Institut i Bossey, hvortil man gerne ser danske studerende.

Marianne Gaarden holder studieorlov fra den 1. maj 2022 og tre måneder frem.